



**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus II. vtrum in Christo fuerit aliqua voluntas se[n]sualitatis, præter
rationis voluntatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

referuntur Themistius, Theodosius, & alij antiquiores huius heresis patroni, quamuis fere omnes illi vnam tantum naturam in Christo ponerent. Damascenus etiam, qui Machario antiquior fuit contra hanc heresim disputauit lib. 3. de fide. c. 14.

In solutione ad primum & secundum declarat D. Tho. optime, quomodo humana voluntas Christi possit esse instrumentum voluntatis diuinæ, & ad nutum illius gubernari, & nihilominus libero & perfecto modo ac connaturali operari. Et significat D. Tho. ita fuisse motam Christi voluntatem à verbo diuino, sicut solent voluntates iustæ, & sanæ ad nutum diuinæ gratiæ moueri. Quod valde notandum est pro ijs, quæ sequenti disput. trademus. Aliæ solutiones clare sunt.

ARTICVLVS II.

Verum in Christo fuerit aliqua voluntas sensualitatis, præter rationis voluntatem.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod in Christo non fuerit aliqua voluntas sensualitatis præter rationis voluntatem. Dicit enim Philoſophus in 3. de Anima, * quod voluntas in ratione est; in sensitiuo autem appetitu est irascibilis & concupiscibilis. Sed sensualitas significat appetitum sensitiuum. Ergo non fuit in Christo voluntas sensualitatis.

2. Præterea, Secundum Auguſt. 12. de Tri. * sensualitas significatur per serpentem. Sed nihil serpentinum fuit in Christo, habuit enim similitudinem animalis venenosi sine veneno, vt Auguſt. dicit * super illud Ioan. 3. Sicut exaltauit Moyses serpentem in deserto. Ergo in Christo non fuit voluntas sensualitatis.

3. Præterea, Voluntas sequitur naturam, vt dictum est. * Sed in Christo non fuit nisi vna natura præter diuinam. Ergo in Christo non fuit, nisi vna voluntas humana.

Sed contra est, quod Ambr. dicit in 2. ad Gratianum Imp. * Mea est voluntas, quam suam dicit, quia vt homo suscepit tristitiam meam. Ex quo datur intelligi, quod tristitia pertineat ad humanam voluntatem in Christo. Sed tristitia pertinet ad sensualitatem, vt in secunda parte habitum est. * Ergo videtur, quod in Christo sit voluntas sensualitatis, præter voluntatem rationis.

Respondetur dicendum, quod sicut prædictum est, Filius Dei humanam naturam assumpsit cum omnibus, quæ pertinent ad perfectionem ipsius naturæ humanæ. In humana autem natura includitur etiam natura animalis, sicut in specie includitur genus. Vnde oportet, quod Filius Dei assumpsit cum humana natura, etiam ea, quæ pertinent ad perfectionem naturæ animalis, inter quæ est appetitus sensitiuus, qui sensualitas dicitur: & ideo oportet dicere, quod in Christo fuerit sensualis appetitus siue sensualitas. Sciendum est etiam, quod sensualitas siue sensualis appetitus, in quantum est natus obedire rationi, dicitur rationalis per participationem, vt patet per Philoſ. in 1. Ethicorum. * Et quia voluntas est in ratione (vt dictum est) pari ratione potest dici, quod sensualitas sit voluntas per participationem.

Ad primum ergo dicendum, quod ratio illa procedit de voluntate essentialiter dicta, quæ non est nisi in parte intellectiva. Sed voluntas participatiue dicta, potest esse in parte sensitiua in quantum obedit rationi.

Ad secundum dicendum, quod sensualitas signatur per serpentem non quantum ad naturam sensualitatis, quam Christus assumpsit; sed quantum ad corruptionem somitis, quæ in Christo non fuit.

Ad tertium dicendum, quod, vbi est vnus propter alterum, ibi vnum tantum esse videtur, sicut superficies, quæ est visibilis per colorem, est vnum visibile cum colore. Et similiter, Fr. Suarez Tom. 1.

A quia sensualitas non dicitur voluntas, nisi quia participat voluntatem rationis: sicut est vna natura humana in Christo, ita etiam ponitur vna voluntas humana in Christo.

COMMENTARIVS.

Supra hic articulus expositus est à nobis q. 15. vbi de appetitu sensitiuo Christi Domini egimus, quia necessarium nobis visum est, ad explicandum motus & actus eius, de quibus D. Thomas ibi disseruit. Hic vero propter coniunctionem, quam appetitus cum voluntate habet, sermonem de illo miscuit. Est autem litera eius satis clara. De re vero ipsa nihil aliud à nobis dicendum occurrit.

ARTICVLVS III.

Verum in Christo fuerint due voluntates quantum ad rationem.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod in Christo fuerint due voluntates, quantum ad rationem. Dicit enim Damascenus * in 2. lib. quod duplex est hominis voluntas, scilicet, naturalis, quæ vocatur thelipsis, & voluntas rationalis, quæ vocatur bulis. Sed Christus in humana natura habuit, quicquid ad perfectionem humanæ naturæ pertinet. Ergo vtraque prædictarum voluntatum fuit in Christo.

2. Præterea, Vis appetitiua diuersificatur in homine secundum diuersitatem virtutis apprehensivæ. & ideo secundum differentiam sensus & intellectus diuersificatur in homine appetitus sensitiuus & intellectiui. Et similiter in quantum ad apprehensionem hominis ponitur differentia rationis & intellectus, quorum vtrumque fuit in Christo. Ergo fuit in eo duplex voluntas, intellectiua, & alia rationalis.

3. Præterea, A quibusdam ponitur in Christo voluntas pietatis, quæ non potest poni nisi ex parte rationis. Ergo in Christo ex parte rationis sunt plures voluntates.

Sed contra est, quod in quolibet ordine est vnum primum mouens; sed voluntas est primum mouens in genere humanorum actuum. Ergo in vno homine non est, nisi vna voluntas proprie dicta, quæ est voluntas rationis: Christus autem est vnus homo. Ergo in Christo est vna tantum voluntas humana.

Respondetur dicendum, quod, sicut dictum est, * voluntas quandoque accipitur pro potentia & quandoque pro actu. Si ergo voluntas accipitur pro actu, sic oportet in Christo ex parte rationis ponere duas voluntates, id est, duas species actuum voluntatis. Voluntas enim, vt in secunda Parte dictum est, * & est finis, & est eorum, quæ sunt ad finem, & alio modo P. 1. q. 8. ar. 2. & 3. fertur in vtrumque. Nam in finem fertur simpliciter & absolute, sicut in id, quod est secundum se bonum. In id autem, quod est ad finem, fertur cum quadam comparatione, secundum quod habet bonitatem ex ordine ad aliud. Et ideo alterius rationis est actus voluntatis, secundum quod fertur in aliquid, quod est secundum se volitum, vt sanitas (quod à Damasc. * vocatur thelipsis, id est, simplex voluntas: & à Magistris vocatur voluntas vt natura) & alterius rationis est actus voluntatis, secundum quod fertur in aliquid, quod est volitum solum ex ordine ad alterum, sicut est sumptio medicine: quem quidem voluntatis actum Damasc. * vocat bulisim, Lococitato id est, consiliatiuam voluntatem, à Magistris autem vocatur in arg. 1. voluntas vt ratio. Hac autem diuersitas actus non diuersificat potentiam, quia vterque actus attenditur ad vnam communem rationem obiecti, quod est bonum. Et ideo dicendum est, quod si loquamur de potentia voluntatis, in Christo

D d d 2 est v.